

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Előfizetés	18 korona	Egész évre	20 korona
Éves	8	Félévre	10
Negyed évre	5	Negyed évre	5
Hónapra	1	Hónapra	2

Felelős szerkesztő

Kutas Imre.

Szerkesztőség Csapó-utca 9. sz.

Kiadóhivatal Csapó-utca 9. sz.

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Az iskolai nevelés.

Debreczen, szept. 6.

Magyarország iskoláiban újra kezdetét vette az elmefejlesztés és léleknevelés komoly munkája. A tanár urak két hónapi pihenés után beültek katedráikba, ahonnan a tudás igéi hangzanak el.

Az a hely, ahonnan a professor urak az ifju nemzedék szivebe plántálják a tudományok iránti nemes hevületet, szent. Olyan az, mint a templom oltárköve, amelyben meghajlik a hívő térde. Tisztelet a katedrának! Onnan nyertük mi is, az apáink is a tudást, az eszméket s onnan a gyermekeink is.

Szent és jelentős hely tehát. Szeretnők körülbástyázni jerikói fallai, amelyen csak a hódolat kőrtszava vegyen erőt, de megtörjék rajta minden gáncs. Ha vajjon lehet ez?

A tanár urakon mulik. Most, hogy kezdődik az iskolai év, készséggel mondunk el egynéhány igazságot, amelyeknek ereje tán felhat a katedráig.

Az iskolai nevelésnek, mint minden nevelésnek, egyáltalán termő földje a szeretet. Ebben kell gyökeret vernie a lélekfejlesztő munkának, a tanításnak, az elmeképzésnek. A tanár urak a szeretet igéivel táplálják a maguk lelkét s így hirdesék a tudás igéit. Egyszerű szóval: a ta-

nár férközzék a tanítvány szivéhez és arra hasson első sorban.

A pedagógiai nevelésnek egy nagy hiányát hánytorgatják fel manap nagy előszeretettel. Azt mondják, hogy a professor urak a tanításukba bizonyos egyetemi akadémiai rendszert vittek bele. Ugy kell ezt érteni, hogy a tanárok az iskolatermet auditoriumoknak tekintik s a tanítványokat hallgatónak. Ez aztán magával hozza azt, hogy a tanulók értelmi fokozásával nem sokat törődnek s a maguk kiszabott tanítási idejének kitöltésével, úgy hiszik, megfeleltek hivatásuknak.

Ha igaz ez a vád és részben igaznak kell lennie, akkor bizony ez nagy fogyatékoságát jelenti az iskolai nevelésnek. A fiatal vesszőt, uraim, nyesegetni kell, hogy beoltható legyen és vajmi rossz gazda az, aki egy letört ágat beledug a földbe és azt várja, hogy az mindjárt virágozzék és lombokat hajtszon.

A fejletlen lélek szeretet nélkül üres marad, az ifjanti sziv lehervad. Mikor a tanár katedrára lép, öltse magára a szeretet köntösét és akkor azavait úgy hallgatják, mint a világosságot árasztó kijelentést.

Nehéz, fárasztó hivatás a professor uraké. Amivel megküzdének az a tudatlanság, a sötétség, az együgyű homály. És tessék elképzelni: e sötétséget, e homályt,

mint zavarják a tudás, az ismeretek éles, megvilágított konturjai. Ez árny és fény. hatásokra zavar támad a fejletlen ifju lélekben és hogy ebből a zavarból kimenuküljön, ahöz szükségeltetik jókora sok gondviselő szeretet. S ha hiányzik e szeretet, — a tudás bántó világossága az ifjonti lélek homályában elvegyülve valami olyas gyötrelmes zavart ébreszt, hogy nyomában támad a tudás és a tudományok gyűlölete.

Arról van szó tehát újra és újra, hogy a tanár urak telve szeretettel a hivatásuk iránt, szeretettel fejlessék az ifjonti elméket. Csak ez lehet a pedagógiai nevelésnek alapja, mert különben veszendő az idő, amit a lélekfejlesztés munkájára rápazarolnak.

Arról is szól a vád, hogy a professor urak, maguk is áhitva a tudást, — annyira a saját tudásvágyuknak élnek, hogy nem jut idő a más hivatásuk betöltésére.

Nos, uraim, ez a vád ítélet nélkül is nagyon elmarasztaló. Mert higyük el nem az a jó tanár, akinek tudása felér az egyetemi professzoréval, hanem, aki az iskolai kézikönyvek tudományából úgy tudja felvilágosítani a zsenge, homályos elmét, hogy az megszeresse általa magát a tudományt.

Száraz tudósokra a pedagógiának

Tárcza.

Levél barátomnak.

Barátom voltam kedvesednél.
Elmondhatom, hogy isteni,
Az ég ura csak jókedvében
Tudott ilyen teremteni.

Barátom angyalé az arcza,
Szelid, de hódolatra int . . .
Szóval a bók, mit róla mondunk,
A bájából von csak le mind.

Barátom, mondtam, mit izentél:
Hogy hévvel lángol a szived;
Feledsz, kezdődjék minden újból,
Ové minden, mi a tied;

Mondottam, hogy a seb heged már,
Nem érez lelked bánatot,
S emléke is tűnt a csapásnak,
Mit egykor bus szived kapott.

Barátom, mért hittél a nőknek,
Miért hittél ez egynek ép;
"Tudhattad vón", mindenkinek szép,
Ha, kit szeretsz, a lányka szép.

Sajnálak téged, jó barátom . . .
Beszédét, így végzé velem:
— Oh, mondja nekem, mondja kérem,
Ki ez az ur? — Nem ismerem.

Gál Zoltán.

A kártya.

A D. H. eredeti tárczája.

Egy olyan közönséges délután történt, mint a milyen a többi, mikor a nap csak olyan tikkasztó melegen süt, mint máskor, a felhők csak olyan barátságosan mosolyognak a földre, mint máskor és az emberek csak olyan unottan járnak — kelnek, vagy elfásultan lézengenek, mint máskor, mint mindig.

Bakony Jenő az ebédő asztalára támaszkodva, a nagy üvegajtón keresztül nézett ki a levegőbe. Nézett gondolat nélkül, és tekintete, hol a csillogó porszemekre, hol pedig a melegtől eltikkadt falevelekre esett, melyek a nagy eperfa ágairól oly fáradtan szinte busan csüngtek alá. A fa árnyékában egy pár tyúk pihent. Még a nagy kakas is nyugton ült most köztük, még az ő friss tüzes véreinek is jól esik most a pihenés.

A szobának tulsó oldalán Bakony Jenő családja és egy Bárdy Sándor nevű barátja állanak. Szórakozottan néznek egymásra, mintha az egyik a másik arczáról akarná leolvadni, vajjon miről is lehetne most beszélni, vagy mit is lehetne most csinálni.

Jenő most feléje fordul, mialatt észreveszi, hogy az asztalon egy csomó kártya hever.

— Te — szólott négy évvel fiatalabb öcscséhez ma az utcán találtam őt krajczárt emeljük le.

Pál a tizenkilenc éves diák örömmel kapott az alkalmon, hogy kártyázhat. Mint a gondolatott termett bátyja mellett s a következő perczen már tíz krajczárt emeltek le,

mert Jenő megnyerte az első bankot. Azután megduplázták, egyszer-kétszer, háromszor, mindannyiszor Jenő nyert. A bankban már egy forint hatvan krajczár állott, Pál diáknak egész vagyona.

Jenő könnyedén, nevetgélve adta ismét a felszaporodott bankot miközben ingerkedve ismételtette többször.

— Ime mi lett az én kis öt krajczáromból. A család is ott állott már az asztal körül és érdeklődéssel nézte a játékot. Akadt nekik téma; beszélni a kártya és szerencse nagy hatalmáról.

Pál deáknak rosszul esett bátyjának hetykékedése, restelte is a dolgot, hogy őt a diákok így megszegyenítették, de legjobban az fájt neki, hogy nincs több pénze s ha most utoljára nem nyer oda van minden vagyona. Nagyon izgatottan vette fel tehát a kiosztott kártyákat.

— Tizenkilenc van — szól Jenő és elkéri öcscsétől kártyáját megnézni, neki meny nyije van.

De Pál diák előbb beseperti a bankot s azután adja oda kártyáját e szavakkal:

— Huszam van.
Csak tizennyolczad van, nem pedig huszad szolt a szerencsés játékos önérzetével diadalmasan Jenő.

— Nekem huszam volt — szolt ki vörösödve, izgatottan Pál.

Jenő azt hitte, hogy öcsese csak tréfál de midőn látta, hogy komolyan beszél, levette a kártya csomó tetejéről öcscsének még össze nem kévert lapjait és leterítette az asztalra, hogy azt mindenki láthassa.

— Nézz ide. Csak tizennyolczad van. Látnod add ide hát a pénzt.

nincs szüksége. Azok csak értekezzenek az akadémia és a tudós társaságok plenuma előtt, a katedrálról pedig meleg szívű, jó lelkű emberek hirdessék a tudás igéit.

Ezt jegyezzék meg most, ez új iskolai év etején a professzor urak s ha ezzel a törekvéssel fognak bele fogni nehéz nagy, munkájokba, a siker és az elismerés fogja jutalmazni küzdelmüket.

— A király Pannonhalmán, O Felsőge f. hó 5 én délután 4-5 óra között, a zizei hadgyakorlatokra való utaztában, Pannonhalmán megállt s az állomáson fogadta Fehér Ipoly dr. főapát és a benzés főmonostor konventjének tisztelgését.

— Zircről írják: A hadgyakorlatok idejére a király udvartartása újonat-új butorokat szállított Zirczre Wittgenstein gróf azonban oly remek szép régi butorzatot szedett össze az apátságban a felség lakosztálya számára, hogy az odahozott udvari butorokat mellőzhetőnek vélték.

Magyar kuplé.

Debreczen, szept. 6.

A belügyminiszter aligha adta volna ki az orfeumok magyarságára vonatkozó rendeletét, ha sejtette volna, hogy mennyire visszaélnék vele.

No mert az a barbár magyarság, ami a rendelet nyomán tegnapi mára megszületett, pusztít, Jobban pusztít, mint ama másik barbár magyarság, amely sok száz esztendő előtt gyorslábú paripáival iramlott keleten, nyugaton, északon, délen, de többnyire a mások dominiumában. Olyan ez a magyarság, hogy a legjámorabb magyar is megvadul és a legvadabb antigermán szittyák is megszelidül tőle.

— Nesze én odadom, de azt is megmondom, hogy te csaltál, mert nekem huszám volt. Kicsérélted a kártyámat egy alzóval.

— Jenő tudta, hogy öcscséből csak a szegény beszél és a sajnálkozás elveszett pénze fölött, azért csak mosolygott, ezeken a kifakadásokon, de midőn tekintette véletlenül Bárdy barátjára esett és annak olyan cinikus, fürkésző pillantásával találkozott, elkomorodott, és egy kis gondolkodás után így szólott bosszusan öcscséhez.

— Komolyan mondtad ezt, Pali?

Persze, hogy komolyan. Nekem huszám volt. Most már elvörösödött a szegénytől Jenő. Öcsce elé állott, vállára tette indulatosan kezét és így szólott:

— Pali! Becsületszavamra mondom, itt Bárdy barátom előtt, hogyha rögtön meg nem magyaráz a dolgot, többé nem szólok hozzád.

— Huszám volt, hangzott a dacos válasz. Bakony Jenőt felléptettek képviselőjelöltnek. Érdekében különösen a fiatalság fáradozott sokat. Nagyon szerették ezt a fiatal vezérüket, kinél okosabb, kedvesebb embert jobb és őszintébb barátot nem ismertek maguk között. Bámulták roppant szerencsését, mert mihez hozzáfogott, azmindig sikerült. Szinte közmondásá vált szerencséje. Ha valaki valami nagyot elért, rámondták: »Ez valóságos Bakony Jenő.«

Tiszteletére most lakomát rendezett a fiatalság.

Mikor vége volt a vacsorának és az ételek helyét a borok foglalták el, mikor a nyelvek a beszédétől már kifáradtak, valaki azt indítványozta:

— Kártyázzunk.

Tetszett az eszme mert mindenki ki-

Tegnap elmentem egy orfeumba és nagy gyönyörűséggel néztem a nemzetközi komédiások kunsztjait. Bazzeg ez aztán az igazi színjáték, ahol a komikus hat tányérral labdázik, holott az orrán égő lámpa áll haptákokot és ahol a lírai szerelmes félkézzel emeli magához az imádottját. A francia és német kuplékat is könnyű szívvvel elszenvedtem, mert többnyire szellemesek, könnyedek és ha vaskosabb társaság akad bennük, úgy tesz az ember, mintha nem értené: befelé kaczag, punktum.

Hanem aztán a zenekar egy ropogós magyar indulóba kezdett, jóelőre jelezve, hogy most következik az a bizonyos ötven-százalékos belügyminiszteri magyarság. Egy mosolygós képű ujmagyar sasirozott nagy kaczerán a sugólyuk elé és egy domb utcai libásasszonyról értekezett ilyenformán:

Szeme csupa blitz,
Hátul csupa sliz.
Hátul lóg a konty,
Elöl a poronty.
Szeretik a Szálit,
Mert ő sokat szállít... stb.

Hej, ha én egyszer úgy négysem között találkozhatnám azzal az ifiúrral, aki ezt a verseteket elkövette! Nem tűnökön azon, hogy a vándorkő tetejére ki ülteti a dudvát, de örök rejtély marad előttem, hogy e silányságokkal kik árasztják el orfeumainkat. Szégyenlősen sunyítottam az asztalra és az én Bécsből átszármazott asztaltársam csufolkodva sugta a fülembé:

— Lássá, — ez a magyar nivó! Mert azt ugyan ne mondja nekem, hogy maga a műfaj alantas. A szellem megnyilvánulása nem ismer műfajt. Nézzé a francia sanzonokat: csupa báj és csupa könnyedség;

váncsi volt játszani látni. Bakony Jenő « a szerencsés játékosat.

Bárdy Sándor az indítványozó, kivett tárczájából ötven forintot, odaszólt Bakony Jenőhöz:

— Kezdjük meg mi, emeljük le ezt az ötvenest.

— Jól van, — válaszolt Bakony Jenő.

Kiöztotta a kártyát és nyert.

— Duplázzuk meg, — szólt Bárdy.

Bakony Jenő osztott és megint nyert, azután duplázták ismét és ismét s míg Bárdyának pénze volt.

A Bankban 3200 forint állott. A jelenlevők már nem érdeklődéssel, hanem bámulattal és csodálattal nézték a játékot, Bárdy izgatottabb és izgatottabb lett összes pénze elfogyott már. Most papirlapot huzott ki zsebéből, ráirta czeruzával 3200 forint becsület szóra huszonnégy óra alatt s izgatottan odatette a csomó pénz mellé.

Ósz, — szólt izgatottan remegve.

Az ő izgatottsága és félelme átragadt a társaságra is. A szemek szinte kidülledtek üregeikből az arcok sápadtak voltak az zgalomtól és kíváncsiságtól.

Bakonyi Jenő is sápadt volt. O már rég szerette volna abba hagyni a játékot, de nem tehette, mert félre magyarázták volna jó szándékát. O legrégebb barátja volt Bárdyának, ismerte jól, tudta hogy barátja eljátszotta mindenét, egész kis vagyonkáját. De nem szólhatott.

Siri csendben osztotta ki a kártyát. Megint nyert.

— Bárdy pedig felugrott szeméi lázasan forogtak arca hóhérvé volt. Egy nagyot lélegzett azután erőltetett nyugodtsággal határozaton így szólt:

nézzé a német kuplékat: csupa szédítő teknika és ötletes élcz. A kis kuplében épp úgy meg kell nyilatkoznia a géniusznak mint a nagy nemzeti épuszban. A műfaj legfőbb frivolságra jogosít, de olyan műfajlyt nem ismerek, amely butaságra adna jogot.

Szerencse, hogy igaza volt az én bécs szomszédomnak. Ez megerősítet daczomban — magyarságomban. Mert szent igaz, hogy nálunk a szellemi szórakozó helyek kilenczvenkilencz százalékában a bárgyúság uralkodik és nem a szellem. Szent igaz, hogy nálunk, aki ledobja a feszes koturnust nyomban bocskort köt a talpára. Szent igaz, hogy nálunk írják a legszebb vezércikkeket és a lebbutább nyári darabokat. És szent igaz, hogy szellemi életünk hétköznapijainak cinikus igénytelensége a dilettánsok, a dicsőség kalandorok hihetetlen sokaságát zudítja a nyakunkba. Nálunk, ahol a hivatottak hivatásuknak élve mellékfoglalkozásokból élnek dilettánsok főstének képeket, irnak szindarabokat, építenek négyemeletes palotákat és hordoznak miniszteri tárczát.

Mindez igaz, de az már nem igaz, hogy a magyar szellem egyoldalúsága volna ennek oka. A magyar nyelv épp úgy hajlik a játszi könnyedségre, mint a német, és a magyar szellemnek épp úgy megvan a maga pajzán játéka, mint a sörön hízt németnek. És hogy ez a gyakorlati életben is valóra váljék, ahoz a közönség igényeinek megnövekedése kellene. Akkor a nivó a szellemi élet sikátoraiban épp úgy kötelező volna, mint a széles bulvárokon, és a direktorok praktikus üzleti gonddal iparkodának azon, hogy a hivatottakat méltó honoráriummal csábítsák a miudannapi munkára.

De hát a mi közönségünknek egyelőre csak a külföldi dolgokkal szemben vannak

— Jenő te csaltál. Én nem láttam, de tudom. S hátat fordítva, otthagytá barátját a társaság közé vgyült a hol próbálták csillapítani és a hol mindenki a legnagyobb felháborodással utasította vissza meggyalázó szavait a mint Bakonyra mondott.

De ő, mintha semmit nem hallott volna folytatta:

— Igen, igen csalt! határozottan mondtam.

Hiszén öcsce már négy év óta nem szól hozzá azért mert egyszer őt is megcsalta. Én ott voltam akkor náluk mikor tulajdon testvére mondta azt neki szemébe.

A fiatalság nem hitte ezt a mesét, nem is igen hallgatott a beszélőre. A pénzt elvesztett ember izgatottságának tulajdonították ki fakadásait. De Bakony Jenő a ki hallotta ezeket a szavakat éppén akkor mikor a beszélőre már-már dühös lett a társaság közéjük lépett és így szólt:

— Ez a történet igaz, a mit ez a hitvány ember itt elmondott, de esküszöm becsületesre hogy sem akkor öcsémet sem most ezt az embert sem soha seakit meg nem csaltam. Remegő ajakkal fehérén mondta el ezt a pár szót aztán észrevétlenül otthagytá a társaságot.

A fiatalság látszólag Bakony Jenőnek adott igazat de a gyauu azért mégis belopódzott a szivekbe. Az öcscséről szóló történet ismeretlen volt előttük szerencséje a kártyában megmagyarázhatatlan. Hátha mégis igaz az a mit saját öcsce és Bárdy állítanak.

Másnap nagyon csendes volt a kaszinó. Senki sem kártyázott csak hogy ne kellesse valahogy Bakony Jenővel játszani.

Észrevette ezt Bakony Jenő. Kezdett el maradozni a társaságtól azok pedig ő tőle.

gényei; l
akarattal
— A

Egy
afrikai há
ppen na
emlékéne
vezére
a burok
meg, má
volna ké
erős kriti
Joubert
tarlja ma
mérgezte
aralással
Tudv
harcolt a
kített na
várokozás
tolla be.
politikai é
gernek, a
női szék
vok, Joub
ger termé
ellenben
nagy fran
németeke
tízérség
válti tüzer
kal volt f
Aligh
nyomban
neider és
zavart ok
sem isme
A gyalog
akarta he
rek« föfe
a Mauser-
Prete

Elment a
lummal, l
és küzdő
A ké
lasztották
tisztelété
szeltek a
Bako
egyik elő
megtorve
nek arca
van. báty
Ajka
a képtől,
hogy ne
Soká
határozás
nyugodt
mosolyog
Az
vakat. Ta
ker töled
letedet m
tükkel.
A le
ten áldjo
kem szer
Miko
főbe lőte
zében ho
Bak
öcsce u
vércsepp
kából.
Neh
ritotta aj
zett hang
— M

gényei; ha magyar portékát lát e néző jóakarattal mosolyog:

— A magyartól elég jó ez is! N. E.

Piet Joubert.

A délafrikai háborúból.

Budapest, szept. 6.

Egy német, ki végigharcolta a délafrikai háboru minden nagyobb csatáját, nem éppen nagy kegyelettel adózik Piet Joubert emlékének, a ki tudvalevőleg a bur haderő fővezére volt. Mikor Joubert meghalt, még a burók is azt mondták, hogy későn halt meg, már a háboru kezdetén el kellett volna költöznie ez árnyékvilágból. S ez erős kritika kíséretében sokat feszegették Joubert halálának a módját is. Makacsul tartja magát az a hír, hogy vagy önmagát mérgezte meg, vagy megmérgezték, mert árulással gyanúsították.

Tudvalevő, hogy Joubert 1881-ben is harcolt az angolok ellen s akkor rendkívül kitűnt nagy képességeivel. A hozzá fűzött várakozásokat azonban 1899-ben nem váltotta be. Az is tudvalevő, hogy elkecseregett politikai és személyes ellenfele volt Krügernek, a kinek ellenjelöltje is volt az előző székre. Mig Krüger erősen konzervatív volt, Joubert a haladópartiak élén állt. Krüger természetesen németbarát volt, Joubert ellenben (már csak származása révén is) nagy francziabarát s fanatikusan gyűlölte a németeket. Különösen pedig Schielt, a bur tüzérség fejt és ujjászervezőjét. A transzvali tüzérség 75 centiméteres Krupp ágyúkkal volt felszerelve.

Alighogy Schielt elmozdították, Joubert nyomában franczia ágyúkat rendelt meg Schneider és társánál Creuzotban s ez által oly zavart okozott, hogy végre egy bur tüzér sem ismerte ki magát az ágyúk kezelésében. A gyalogság Mauser-fegyverét is mással akarta helyettesíteni, de mivel, a »bugherék« fölfegyverzésébe nem volt beleszólása, a Mauser-fegyver megmaradt.

Pretóriában nagyon ritkán látták ra-

gyogó egyenruhájában. Mindig polgári ruhát, felcizilindert, hatalmas napernyőt hordott s így állított be délelőttönként a kormány épületbe. Inkább alacsony termetű volt, mint magas s arcát hatalmas szürkés szakáll körítette. Pretóriában szép magánháza volt, azonkívül több farmja s általában gazdag embernek volt mondható.

Elandsiaagtenél való viselkedése nagyon sok kritikára adott alkalmat. Nem tett semmit a katasztrófa föltartóztatására, pedig hatalmában állt volna. E napon Durdeenel nem volt elfoglalva, de azért nem küldött erősítésnek Elandsiaagteka, sőt Schel csapatainak egy részét visszarendelte, úgy hogy Schel mindössze 300—400 emberrel állt 6000 angolnal szemben. Később egy csapat német elérte Joubert táborát s föl akarta magát vétetni a seregébe, Joubert ráiravallt, hogy menjenek másfelé, mert nem használhatja őket.

Ladysmithnél is óriási bakot lőtt. Sir George Whitnek, a ladysmithi angol parancsnoknak a felesége a tugelai vonattól bekötetlen szemekkel élt Joubert táborába s kieszközölte tőle, hogy a férjét meglátogathassa Ladysmithben. Joubert megengedte s a ladynek szeméit be nem köttetvén, kísértette Ladysmith alá. A lady a városból ugyancsak Joubert táborán keresztül jutott el Bullerhez a Tugela-folyóhoz s mivel mindent jól szemügyre vehetett, bizonyára nagy szolgálatokat tett Bullernek a tapasztalataival. A burók még mindig sajnálják, hogy Joubert volt a fővezérük, a kinek ha nem engednek beleszólást, a hadvezetésbe, az angol-bur háboru menete talán egészen másképpen alakult volna.

Tüz Gernyeszegen.

Egy kastély veszedelme.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest szept. 6.

Elmult már a nyár, a »veres kakas« ideje, mindazáltal még hallhatunk szórványosan híreket kisebb-nagyobb égésekről, melyek közül kettő éppen Kolozsvárt fordult elő e napokban. Most Erdély egyik falujából: Gernyeszegről inak lapunknak egy tüzesetet, mely kis híján óriási veszélyt hozott az egész lakosságra.

Gernyeszegen áll a Bánffy Kata bárónő kastélya. Itt a nyár folyamán szép társaság gyűlt egybe, ott vannak a bárónő fiai: Teleki Domokos és Teleki Géza grófok, valamint több külföldi vendég is időzik a kastélyban. Tegnap este — szokás szerint — együtt ült a társaság a kastély nagy ebédlőjében; már a vacsora vége felé jártak és vidáman folyt a beszélgetés.

Egyszerre csak vörös fény villant be az ablakon s künn rémült, zavart kiáltások hangzottak:

- Tüz van!
- Segítség!
- Ég a pajta!
- Vízet hamar!

A társaság megdöbbenve ugrott fel az asztaltól. Valamennyien a verandára tódultak. Itt borzasztó látvány tárult szemük elé.

Lent, a kastély tágas udvarán, egy nagy csűr égett s a lángok magasan csaptak fel az égbe. A béresek kétségbeesetten sürgölődtek az égő csűr körül.

Egy pillanat sem telt bele, s az egész társaság, ott hagyva a vacsorát, lesietett az oltáshoz.

Ekkor mintegy kilencz óra lehetett. A két Teleki gróf emberfölötti munkát

fejtett ki a szivattyu mellett. Kivülök buzgón segédkezett az oltásnál két német vendég, Friedmann N. és Merlon J. meg egy franczia, Baudoüin Károly, — ugyanaz, a ki nem rég Kolozsvárt is járt, s a ki a kezén, oltás közben megsebesült:

Majd nagyszámu paraszt is jött segítségre a faluból, s egyesült munkájuknak köszönhető, hogy a tüzet, éjfél 1 óra tájban, vége sikerült lokalizálni.

Maga a csűr egészen leégett, ugyszintén a benne volt széna és szalma, több mint kétezer kalangya.

Ha a tűz elharapózik, kiszámíthatatlan következményeket von maga után. Veszedelemben forgott az egész takarmány, mely közelben volt felhalmozva, maga a kastély, sőt a szomszédos házak is.

Másnap a háronő halásan mondott köszönetet az oltásnál segédkezett lakosoknak, a kiket bőkezűen meg is jutalmazott.

Megölte az anyját.

Bűnös szerelem vége.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 6.

Véres gyilkossági eset történt tegnapelőtt Lelén. Bata Ferencz odaváló fiatal legény megölte a saját édes anyját. A véres eset részletei a következők:

Özvegy Bata Ferenczné két év óta él özvegyen a 18 éves Ferencz nevű fiával.

Az asszony úgy látszik meguntta az özvegyi állapotot, de mert a fia miatt nem akart férjhez menni, — hát szeretőt tartott magához.

Lakos András odaváló özvegy emberrel volt viszonya Batánénak a ki azonban inkább csak a pénzért szerette az asszonyt mert annak a pénzből élésködött.

A fiatal Bata Ferencz látván anyja viselkedését de meg a szomszédoktól is eleget hallott végre is megmondta az anyjának hogy szakítson azzal az emberrel mert nem jó vége lesz a dolognak.

Vasárnap délután a fiu kért az anyjától egy forintot de nem kapott hétfőn azonban Lakos öt forintot, vitt el az asszonytól. — E miatt nagy veszekedés támadt az anyja és a fiu között.

A fiut annyira felizgatta anyja viselkedése — hogy elkecsereedésében gyilkosságra vetemedett.

Mikor ugyanis Batáné elaludt a fia az istálóból egy éles borotvával belopódzott a szobába és az alvó asszonynak a nyakát elvágta.

Reggel nagy vértócsában halva találták meg Batánét a gyilkos fiu pedig jelentkezett csendőrségnél.

NAPI HIREK

Választások előtt.

A kortes nóták divatja van, Némuljon el a szerelem; Csók-éhes forró lányajk helyett A választást kell zengenem.

Az én szerelmes cziterámat A sarokba kell dugni most;

ber 6

édíté tek-
n épp úgy
k mint a
legfőbb
t nem is-
t.

én bécs
lacomban
gaz, hogy
k kiléncz-
ség uraf-
gaz, hogy
koturnust
Szent igaz
arczikkeket
És szent
znapijak
sok, a di-
ságát zu-
a hivatot-
foglalkozá-
képeket,
gyemeletes
tárczát.

igaz, hogy
volna en-
ny hajlik
met, és a
ogyan a
ön hízott
ti életben
igényeinek
a nivó a
y kötelező
és a dírek-
rkodának
nnorárium-
kára.

k egyelőre
en vannak

Elment a fővárosból vidékre szívében fájdalommal, lelkében utálattal az emberek iránt és küzdött a létért.

A képviselő választáson egyhangulag választották meg ellenejllőjét és az újképviselő tiszteletére rendezett lakomán ő róla is beszéltek a hamis kártyásról

Bakony Jenő öcsese Pál hivatalnok a egyik előkelő fővárosi banknak, szomoruan, megtörve ül íróasztala előtt, könnyei leperregnek arczáról kezére melyben egy arczkép van. bátyjának arczképe.

Ajka kinosan vonaglenak mintha félne a képtől, vagy mintha könyörögne hozzá, hogy ne bántsa.

Sokáig ül így míg végre egy hirtelen elhatározással föl ragad kezébe. S most már nyugodt az arcza a vonagló ajkak most már mosolyognak.

Az arczkép hátára írja a következő szavakat. Tartozom ezzel neked. Elvettem akkor tőled átkozott makacssággommal a becsületedet most vissza adom azt ezekkel a betűkkel.

A lelkiismeretem nem bírja tovább. Is-ten áldjon meg légy boldog bocsás meg nekem szerencsétlen öcsédnek Pálnak.

Mikor névét aláírta kihuzta fiókját és föbe lökte magát. Ugy találtak meg tollal kezében holtestét.

Bakony Jenőnek még aznap átadták öcsese utolsó izenetét az arczképpel. Egy vércsepp freccsent a képre öcsese halálakából.

Nehéz szívvél és könyös szemekkel szótoltta ajkához a levelet és fájdalmas töredezt hangon szólt a vércsepphez:

— Meg be csáj-tok é des jó ö-csém.

Kardott ok
dig 5 tőle.

280/5. lap a hűg-
bol

Hogy választási rigmusokkal
Rójjam teli a papirost.

Oh politika, tisztelt nagysád,
Kegyed szeszélyes módfolott;
Minek kever a hálójába
Egy ilyen szegény ördögöt?

Ki holdvilágos, csöndes estén
Virágnylásról álmoda,
Kit menyországba vitt magával
A csókok tüzes zápora!

Kinek, mig önről írja versét,
Szívét kéjéret hatja át —
És simogatja gyengén, lágyan
Kedvese bársonyos haját.

Jávor.

— **Kinevezés.** A debreczeni ítélőtábla elnöke Demkó Sándor végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornokká nevezte ki.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Hajdu vármegye törvényhatósági bizottságának folyó 1901 évi szeptember 13-ik napján délelőtt 9 órakor Debreczenben a vármegyeház nagyszobájában rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgyai következők: I. Ha és amennyiben ezen közgyűlés idejéig az új országgyűlés összehívása iránt intézkedés történt-e, az erre vonatkozó kegyelmes királyi leirat kihirdetése, s ennek alapján teendő intézkedés. B. Lengyel Imre és társai vármegyei bizottsági tagoknak indítványa folytán a »kaszás banda hajduvármegyében« cím alatt terjesztett, a vármegye több főtisztviselőjét durván megtámadó, azokat rágalmozó és gyanúsító röpírral való foglalkozás.

— **Debreczen város egészségügye.** Dr. Sárváry Gyula, Debreczen városi tisztifőorvosa a közegészségi állapotokról a következő jelentését terjesztette be tegnap a közigazgatási bizottság ülésére. A közegészségi viszonyok augusztus hónapban még kedvezőbbek voltak, mint az ezt megelőző hónapban, amennyiben egy haláleset, mint a heveny fertőző kórok száma csökkent. A megbetegedések e hónapban is leginkább az emésztő szervek hurotos bántalmaiból, különösen a csecsemők bélhurutjából állottak. Heveny ragályos betegségek közül kanyaró, hökhurut, vérhas, hasi hagymáz és roncóló toroklob esetek szóróványosan észleltek. Hasi hagymázban két, vérhasban, torokgyíkban és roncóló toroklobban egy egy haláleset fordult elő.

— **A közigazgatási tanfolyam megnyitása.** A debreczeni községi közigazgatási tanfolyam új tanévét tegnap nyitották meg. A jelentkező hallgatók száma meghaladja a százat. Az új tanév megnyitása alkalmából Wessprémy Zoltán vármegyei főjegyző intézett szép beszédet a tanfolyam hallgatóihoz.

— **Ujtás a postánál.** Az utalványforgalom Magyarországon oly nagy, hogy annak könnyebb és pontosabb elszámolása céljából szükségesnek találta a kereskedelmi miniszter f. é. 31384. sz. rendelet alapján elrendelni, hogy f. évi október 1-től kezdve csak a szorosán vett belföldi (magyar- és horvát-szlavonországi) forgalomban váltott postautalványokat szabad rózsaszínű úrlapon kiállítani; míg a külföldre (Ausztriát és a megszállott tartományokat is ideértve) szóló

postautalványokhoz a sárga (az eddigi külföldi) úrlapot kell használni. A külföldre szóló (sárga) postautalványok czimrájában ezenté a rendezési ország nevét is ki kell írni.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe!** Az izraeli hitközség tagjai figyelmébe ajánljuk a debreczeni izraeli hitközség tagjainak, hogy a Deák Ferencz utcai templomban az istentisztelet a következő időben fog tartatni és pedig: Péntek este 6 órakor, Szombat d. e. 9 órakor és d. u. fél 5 órakor. Vasárnap hajnali »Szelochoth« 4 órakor a többi napokon hajnali háromnegyed 5 órakor f. hó 13-án Pénteken a Szelochoth hajnali 4 órakor, Köznapokon az esti istentisztelet 6 órakor.

— **A zsiros papir titka.** Hazafelé utazott Veres János gazda Debreczenből Mikepércs felé. Jó vásárja lévén, kissé eltért a normális állapottól s mert a mindentlátó asszonyi szem elől is rejtve volt, egyik kisebbszerű csapszékbe betévedett és jóízűen fogyasztotta a tavalyi borocskát. Már erősen melegedett a füle töve, mikor kilépett a csapszékéből s olyan virágos kedélyhangulatra támadt, hogy szinte dalolni óhajtott volna, ha a kellemetlen eső le nem hangolja. A dalolás helyett hát inkább csendes czammogással vaklált hazafelé, mikor egyszer csak megbotlott egy nagy zsiros papirosba. Veres János felvette a papirt s nagy örömeire egy teljes egész állapotban levő sonkát talált benne. Már örvendeni kezdett a kedves leletnek, mikor hirtelen hangot hall háta mögött. Egy bekáfolt juhász jött utána, ki a sonkát követelte rajta, mely az övé volt. — Veres halani sem akar a sonka visszaadásáról s e miat hajbakaptak. Mig huzogatók-vonogatók Veres elejété a sonkát, melyet a juhász borzos kutyája felkapott nagy örömmel elszalát vele. Így aztán kárba veszt a nagy herceze hurcza. Annyi igaz, hogy Veres János most is tapogatja a feje tetejét, melyen folytonossági hiány ütött a juhász kampója.

— **Tanévnyitás.** Az ev. reform. egyetemes elemi iskolában f. hó 7-én szombaton reggel 6 órakor a nagy és kistemplomban tartandó isteni tisztelettel nyitattik meg a tanév. E megnyitó istentiszten a növendékek oly módon vesznek részt, hogy azok kiknek vizsgája a múlt iskolai év végén a nagy és kistemplomban tartott meg — a nagytemplomban; azok pedig, kik a Kossuth utcai és az ispotályi templomban vizsgáltak — a kistemplomban jelennek meg. Ezen év nyitó isteni tiszteletre az előjáróság szülők és a közönség tisztelettel meghívottnak. Kelt a debreczeni ev. reform. iskolaszéknek 1901. évi aug. 14-én tartott üléséből. Kiss Albert iskolaszéki elnök.

— **Kanyaró az Oháton.** Az Ohát-pusztai gazdasági telepen öt vörheny eset merült fel s a megbetegedett gyermekek közül kettő meghalt. Az intézkedéseket, hogy a ragályos betegség tovaterjedését meggátolják, megtették ugyan, de dr. Sárváry Gyula tisztifőorvos erről beadott jelentésében sajnálattal konstatálja, hogy a betegeknek pontos elkülönítése a szűk lakási viszonyok miatt ott nem lehetséges.

— **Meglopott munkások.** Nagy meglepetés érte tegnap a Pallagon dolgozó munkásokat. A munkások úgy szoktak tenni, hogy egy hétre való eleségüket és a felesleges ruhákat egy eczélra épült faházba szokták betenni. Tegnap mikor elmentek munkára az ajtót bezárták de a kulcsot ott hagyták. Valami ügyes tolvaj ezt kileste és mikor a

munkások eltávoztak kinyitotta az ajtót és behatolt. Mikor benn volt az ajtót belülről elzárta, hogy zavartalanul dolgozhassék. Összeszedett minden elvihetőt, alig hagyott ott valamit. De annyi bátorsága már nem volt, hogy az ajtón menjen ki, hanem a házfalából kifeszített két deszkát és így kibújt és a közeli erdőbe menekült. A munkások csak délbe vették észre a betörést. Rögtön jelentették a munkavezetőnek: ki a csendőrséget értesítette a lopásról. A csendőrség keresi az ügyes tolvajt a kinek ezideig nyoma veszett.

— **A zsiárosok megsabályozása.** A kereskedelmi miniszter terjedelmes rendeletet küldött meg a debreczeni ipar és kereskedelmi kamarának, a melyben a zsiáros kereskedést szabályozza. Többek között azt rendel el a miniszter, hogy az olyan zsiáros, aki az ócska tárgyak eladása mellett új cikket árul, köteles iparigazolványt váltatani.

— **Dal- és zeneestély.** A Debreczeni Dal-egylet f. hó 15-én vasárnap este fél 8 órakor az Arany Bika disztermében Mácsay Sándor egyetemi karnagy vezetése és Rácz Károly teljes zenekarának közreműködése mellett változatos műsorral dal és zene estélyre vonatkozó műsort lapunk legközelebbi számában közli az elnökség.

— **A gyanúsítás vége.** Egy veres utca háziurnak a szobájából 120 korona nyom nélkül eltűnt. A háziur nem tudott napirendre fért a dolog fölött, de a helyett, hogy a rendőrségnél jelentette volna, egy szegény munkásnőt gyanúsított a pénz eltűnése ért. A munkásné egyideig csak tűrte a dolgot. Tegnap aztán megunt és a háztulajdonost becsületsértésért feljelentette. Így a háztulajdonosnak nem elég hogy a pénze elveszett, hanem még büntetést is fog kellene érte fizetnie.

— **Megszökőit tolvajná.** Szinte napirenden vannak városunkban a nő-tolvajok. Alig mulik el nap, hogy egy-kettő ne kerülne közülök a rendőrségre, vagy ne tételnék ellenük feljelentés. Most Bors Erzsébet cselédleány szökött meg gazdájától 48 korona ellopása után. A rendőrség keresi a megugrott tolvajnót.

— **Verekedés mosdótállal.** Molnár Lajosné együt lakik a Pesti soron Juhos Istvánnal. Juhos nagyon rossz viszonyba él a szomszédjával és többször össze is vesztett. Tegnap Juhos ittas volt és mikor hazament Molnárné valamit talált neki mondani. Ezen Juhos nagy méregbe jött. Molnárné csendesíteni akarta de Juhos dühbe jött, hogy felapta a mosdótálat és hozzávágta Molnárnéhoz. A mosdótál Molnárnénak a karját sebesítette meg, úgy hogy a vér is kijött rajta. Juhos a vérlátára megrémült és elment otthonról. Molnárné a rendőrségnél tett följelentést Juhos ellen.

— **Órlási vihar.** Fiumében ismét órlási vihar dühöngött, a mely a multkor viharhoz hasonlóan rengeteg kárt okozott.

— **Késői leányok.** Tura Viktória és Mandák Julcsa első leányok voltak Szent-Mihály-Teleken. A két leány egy leg nyit szeretett Csányi Ferenczet. — Csányi mind a kettőt egyformán hitegette. A leányok halálos betegségben lettek. Tegnapelőtt találkoztak az

280/5. lap a hgy.
bol

...után, Tura Viktória elébe állt Mandák Julcsának és kérdőre vonta:

— Miért csábitotta el Csányit?

A két amazon csakhamar hajbakapott és Mandák Julcsa kést rántott elő s azzal több szúrást ejtett ellenfelén. Erre azután a másik leány is elővette a kést s markolatig dőlt ellenfele mellébe. Mandák Julcsa pár percnyi kioldás után meghalt.

— Egy leány miatt. Halálos végű verekedés volt szombaton Palánkán, mint bennünk ottani levelezőnk értesít. A fiatal Gertics Milán, szüleinek a biztatására, akik körülben nagyon szegények, addig járt a gazdag Pivniciski Stevó leánya után, míg a leány ráállt a szökésre. A leány szülei nem jó szemmel nézték a Gertics fiút és leányát szigorú felügyelet alatt tartották. A múlt héten Gertics ismét találkozott a leánnyal, akitől megtudta, hogy szülei elakarják vinni vidékre. Rábészélte tehát a szerelmes leányzó, hogy szökjenek a leány egyik rokonának a szállására. Még aznap este végrehajtották tervüket, de szombaton reggel visszatértek Gerticsék házához. A leány szülei erre rögtön elmentek Gerticsékhez és követelték a leányakat. Emiatt a két család között ki tört a verekedés. A leány apja és két leány testvére botokkal és késekkel támadtak Gerticsékre s mind a kettőt, az öreg és fiatal Gerticsét úgy összeverték és szurkálták, hogy az öreg Gertics nyomban meghalt a fiatal Gertics pedig a halállal vívódik. A leány, aki miatt két ember vére folyt el, a verekedés közben elszökött s azóta nem is tudták föltalálni. A három Pivniciskit a csendőrség letartóztatta.

— Ki vagyok én? Debreczen város utcáin éjnek idején daczára a gázlámpák fény sugarzásának nem igen tanácsos járkalni mert az ember lépten nyomon belebotlik egy—egy részeg kompániába, mely kedvét leli az inzultálásban. Tegnap este is egy ilyen mulató kompánia támadott egy hazasiető idősebb úrra s egyik tagja e kérdéssel förmedt reá:

— Mondja meg: ki vagyok én?

Az öreg ur végignézett a fiatal embéren s így felelt:

— Azt nem tudom, ki ön, de annyit tudok, hogy ha számár lennék bátran fiamnak nevezhetném!

A lefőzött ficsur nem fejtegette tovább a kérdést, hanem ballagott tántorgó pajtásai után.

— A nyakát szegte. Nagy szerencsétlenség történt tegnapelőtt Nagyfaluban. Mint ottani levelezőnk írja, özv. Kötse Dánielné Koszab Zsófi nevű rokonánál időzött, hol tegnapelőtt oly szerencsétlenül esett le a padlásról, hogy nyakát szegte és nyomban meghalt. — Az özvegy asszony halála mindazonáltal gyanusnak tűnt fel és így boncolását elrendelték. Az eljárás folyik.

— Szerkesztőváltozás. Szávay Gyula, a kiváló költő, a Györi Hirlap eddigi felelős szerkesztője megvált lapjától s helyét régi munkatársának, Romy Sándornak, a vidék hírlapirodalom ez ismert, jeles tagjának adta át. Szávay az újság mai számában bucsuzik a közönségtől. Visszavonulásának az az oka, hogy mint a györi kerület képviselőjelöltje, összeférhetetlennek tartja mostani helyzetével a szerkesztői állást.

— A szegedi iparművészeti kiállítás. A szegedi iparművészeti kiállítás rendező bizottságának küldöttsége tegnap délből tiszteleggett Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszternel s arra kérte őt, hogy személyesen nyissa meg vasárnap a kiállítást. A miniszter a küldöttség előtt örömeinek adott kifejezést, hogy az iparművészet most már s vidéken is kezd tért hódítani. Sajnákozással jelentette ki ezután, hogy személyesen nem nyitná meg a kiállítást, mert ebben sürgős és halmozott teendői gátolják. Gondoskodik azonban arról, hogy a kiállítás megnyitására a kormány képviselőjét Zsilinszky Mihály államtitkárt küldi ki. A küldöttség ezután Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél tiszteleggett.

— A Fejérváry bíró honvédje. A honvédelmi miniszter nemrég meglátogatta a vejét Korniss grófot. A hatalmas vendég híreire öreg negyvennyolczas honvéd jelentkezett a grófi kastélyban és kihallgatást kért a kegyelmes urtól. A rokkant hősnek teljesítették a kívánságát s a miniszter elé vezették.

— A menedékházba szeretnék bejutni kegyelmes uram, — szolt meghatottan az öreg s báró Fejérváry nagyon megsajnálta: — Nincs ám ott hely mostanában, — felelte neki, de tán majd idővel, A töpörödött vén katona szomorúan köszönt s indult reményeszegetten kifelé. Gróf Korniss, a miniszter veje azonban utánna szolt:

— Mától fogva én gondoskodom magáról, derék vitéz, holta napjáig ellátása lesz nálam.

Az öreget nyomban el is vezették a gróf harasztí husztájjára, a hol jó szállást és ellátást kapott.

— Szabó Imrét szabadlábra helyezték. Egy hónappal történt ezelőtt, hogy Szabó Imréné, egy volt hajdu felesége gyanus körülmények között hirtelen megbetegedett s akkor azt a súlyos vádat emelte, hogy az ura megmérgezte. Szabóné néhány hét múlva teljesen kihverte a bajt s amikor a kórházat elhagyta szenczációt keltett dr. Kardos Samu ügyvédnek, mint a súlyos vád alapján letartóztatott Szabó Imre védőjének a vizsgáló bírósághoz beadott ama kérvénye, amelyben elmondja, hogy védenéének felesége visszavonta a vádját s kijelentette, hogy csupán szerelemföltésből vádolta meg az urát. Dr. Kardos Samu beadványa alapján, amelyben védené azonnal való szabadlábra helyezését kérte, a vizsgálóbíróóság beidézte Szabó Imrét, aki élt törvényadta jogával s a vallomástétel megtagadta. Így került az ügy a törvényszék vádtanácsa elé, amely tegnap dr. Széke István bíró elnöke s aatt tartotta ülését. A vádtanács a bűnvizsgálat betárgyalása után elrendelte Szabó Imre szabadlábra helyezését.

Tözsde.

— Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Déli zárlat, —

Buza	1901. októberre	7.94
Buza	1902. áprilisre	8.86
Rozs	1901. októberre	6.71
Zab	1901. októberre	6.50
	1902. áprilisre	6.85
Tengeri	1902. májusra	5.13

Amerika háromnegyed czenttel magasabb.

Gyermekpusztító család.

A dán főváros szenzációja. — Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 7.

A dán fővárosból írják a következőket: Az itteni rendőrségnek már több ízben jelentést tettek gyámságban levő gyermekek eltűnéséről, akiket egy Nielsen nevű fiatal asszonynak adtak ápolásba akinek az ápolási díjat előlegesen teljesen kifizették. Később az asszonynak a lakását nem tudták kipuhatolni.

Néhány nappal ezelőtt a rendőrség névtelen levelet kapott azzal a tartalommal hogy a Nørrebro-utcában bizonyos Knudsen E. nevű pék lakik akiknek sok apró fogadott gyermekeknek látszó gyermekei vannak.

A család a legnyomortalabb körülmények között él, a gyermekek kevés ételt és annál több verést kapnak.

Másnap a levélíró jelentkezett a rendőrségnél és elbeszélte azt, amit az ugyanazon emeleten lakó Kudsen családnál látott és hallott.

Knudsen 30—40 éves férfi, felesége körülbelül 25 éves. Mindketten a földön háltak, mert nem volt ágyuk; a gyermekek is sorban fekszenek a padozaton, többnyire teljesen meztelenül, s néhánynak a feje kendővel van bekötve. A leendősebb körülbelül 4—5 éves, a legfiatalabb 2—3 éves egy közülök egy éves, kettő csak néhány hetes.

A férfinak nincs munkája, mindig részeg és kegyetlenül bánik a gyermekekkel. A szármalmas teremtések piszkosak és kis testüket sebek borítják. Előlük kásalavasból áll, melybe pálinkát kevernek, ezenkívül kávé, szintén pálinkával. Nemrég egy gyermek elhalt, állítólag kolerinában, és ugyanazon napon az asszony másik gyermeket hozott haza.

A rendőrség megállapította, hogy a vádak igazak voltak. Amidőn a rendőrök a szobába léptek, a férfi, nő és gyermekek a padozaton feküdtek, mindegyik egy—egy szőnyeg szálkával volt betakarva. A gyermekek aludtak, de meglátszott rajtuk, hogy pálinkával voltak elkábítva.

A gyámszülők megvallották, hogy ők nem házasfelek, hanem testvérek. A gyermekek hajmeresztő állapotban voltak, csöppet lesoványodva. Kitűnt, hogy ő a keresett Nielsen asszony, akiről gyanítják, hogy több kisdéd halála nyomja lelkiismeretét. A két gonosztevőt letartóztatták, a gyermekeket pedig egy nyilvános gyermekápoló intézet gondozására bízták.

Gyerek házaspár.

Megszökött gyerekek.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 6.

Egy egészen fiatal párocska tűnt el a napokban Párisból. A férfi 13 esztendőre, a nő mindössze 12 tavaszt számlál. Neki vágtak együtt a széles nagyvilágnak.

Először a kis Gyurka eltűnését vették észre s rue de Neuilly beli szülői házában Minden keresés hiábavaló volt, a kuzsukat nem bírták megtalálni.

Aztán hírül hozták, hogy Lujza, a kis pajtásnője szintén otthagya a szülői házat. Mi történhetett a gyermekekkel? Valmi baj érte talán őket? Egyszerre való eltűnésük vajjon véletlen volt csupán? Napokon át megoldatlan maradt e titok.

Ekkor hirtelen előkerült a kis Gyurka és pedig a rendőrségnél. Ugyanis tolvajlásérték és letartóztatták. Így jutott napvilágra a dolog.

Gyurka elmondta vallomásában, hogy Lujza és ő szerették egymást, nem tudták

elváni egymástól s miután nem lehetett reményük arra, szüleik beleegyezésüket adják a korai frigyre, úgy tettek, mint a nagyok, egy szerűen megszöktek.

Gyurka az ő kis párját egy Páris határán fekvő vén, elhagyott malomba vezette, am elynek falai között tanyát találtak és szépen fészket vertek. Lujzát nagyon boldoggá tette az a gondolat, hogy újra hazakerül.

A romantikus szokás fölöttébb tetszett neki s nagy kedvét lelta a kalandos életben egészen addig, amíg az összegyűjtött uzsonna pénzekből tartott.

Amikor azonban az elfogyott, mint minden háztartásban, így itt is beállott a gond.

Gyurka, hogy kis feleségének könnyeit felszárítsa, elhatározta, hogy lopni fog. De rejtávesztett és elfogták. A kicsinyeket nem büntették meg, hanem visszaadták őket a gódo szüleiknek.

Elvetemült apagyilkos.

A családi viszálykodás vége.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szept. 6.

Rémes gyilkosság hírére hozza egy levél a Székelyföldről, amelynek előzménye családi viszálykodás, eredménye pedig egy őszapának holtteste kit most már nem kísérsírába a fiu, mert nehéz vasak zárják el a szabadságtól gyilkos tettéért.

A régi irigység tüze lángolt fel az apában és fiuban egyaránt, s mikor nem akadt idegen, egymásban kerestek hibát, hogy irigykedhessenek egymásra, hogy perlekedhessenek egymással.

Min kezdődött az összezördülésük: ki tudná így távolról megmondani! — A szűkszevu értesítés annyit jelez csupán, hogy a fiu, ki immár 28 éves és maga is családos, birtokba vette apjának egy kaszálóját.

Az öreg Mihálce János — így hívták az apát — nem hagyta a jussát s perrel támadt a bitorló fiura, keresetet készített lakóhelyének, Lemhény, háromszékvármegei községnek jegyzőjével fia ellen, a kaszáló birtokába leendő semmis visszahelyezése iránt. Még be sem volt adva a kereset, mikor megtudta a fiu, Mihálce Péter a dolgot s bosszút forralt öreg atyja ellen.

Megleste az öreget, mikor hagyja el a falut. S az alkalom nem sokáig váratott magára. Mihálce János feltette magában a mult hó 29-én, hogy rendbeszedi fűrészmalmát, hogy ne találja a megnyiló faérsidény készületlenül.

Mert — erdelyi értelemben — módos ember volt az öreg. — Megélt a maga termésén és a falu határában levő vízi fűrészmalma is hajtott valamelyest a konyhára. Nyakába akasztotta azért az átalvetőt s kiballagott a vízi-malomba, hogy ott töltsze az éjszakát.

A fia utána sompolygott s az öreg Mihálce a kerekék körül igazgatni kezdte a pallókat, Péter fia felkapta a sarokban hagyott fejszét és halantékon ütötte vele az apját. Az öreg leesett a lábáról s elvesztette eszméletét.

Ekkor az elvetemedett fiu — mint a ki dolgát jól végezte, vállára vette az eszmé-

letlen embert, bevitte a malom szobájába s ágybafektette, szépen betakarta. maga pedig hazatért a saját lakására s ott pálinkázott, mintha mi sem történt volna, — egészen reggelig.

A faluban feltűnt az öreg Mihálce eltűnése s mikor fia kipihente magát és megjelent másnap délután az utcán, az egyik közséi esküdt, kinek utjába akart, meg is kérdezte tőle, hol van az apja?!

Mihálce Péter nem ijedt meg a kérdésből, hanem nyugodtan felelte, hogy atyja beteg, s a fűrészmalomban fekszik, ő éppen oda irdukt, hogy hazaszállítsa. Ezzel elvált, kiki ment dolgára.

Mihálce Péter csak este 11 órakor tért haza a fűrészmalomból, magával hozva atyját, ki még ekkor is életben volt. De félt, hogy meglátják rajta a fejszecsapás nyomát, ezért nem vitte a lakásba, hanem a csürben rejtette el az öreget s rázárván az ajtót, nyugodtan vacsorához látott.

Itt találták meg az öreg Mihálce Jánost másnap, aug. 31-én a házbüliek, a ki aztán pár óra mulva kiszenvedett a nélkül, hogy gyilkosáról maga felvilágosítást tudott volna adni.

Hogy az öreg fiával rossz lábon él s már többször állottak perben egymással, azt tudta az egész falu, azért, a mint híre ment, hogy az apa gyilkosságnak lett áldozata, a gyaru azonnal a fiura irányult, akit a csendőrség régtől előállított s a közjegyzői irodában kihallgatás alá fogott.

Mihálce Péter erősen tagadja a tettet, azonban a csendőrség és a közjegyző kerestékérdései gyorsan zavarba hozták s ingadozó feleleteiből kétségtelennek látszik, hogy ő a gyilkos, miért is a csendőrség tartóztatta s átadta a kézdivásárhelyi kirügyszécsnek.

Az apát felbonczolták s úgy temették el nagy részvét mellett.

Különfélék.

+ Gyertya gyorsforraló. Nagyon ügyes az a gyorsforraló, mely minden gyertya vagy lámpára könnyen ráerősíthető. A vizitörő edény ezélszerű, alakja (homoru fenék) lehelelvé teszi a gyertya melegének teljes felhasználását. Az edény egy aluminium lemezből van kialakítva és az alapszat segítségével bármely gyertyára úgy rátehető, hogy a gyertya folyásánál az egész szerkezet is leszál. Az alapszapot megfordítva, akár petróleum, akár gázlámpára alkalmazható s így minden háztartásban jó szolgálatot tehet, sőt sok veszélytől is megóv; Víz, tej, levest kényelmesen lehet benne melegíteni; az edénybe töltött tej hat perc alatt felfor a gyertyán.

+ Sehet varró gép. Michel Pál francia sebész egy kis varrógépet talált fel, mely a sebeknek tüvel való összevarrását gyorsan és a sérültnék fájdalmat nem okozva eszközölt. A gép oly kicsiny, hogy az ember markában is elfér. Michel találmányát a párisi orvosi egyetemnek bemutatta, mely azt a Barker féle 10.000 frankos díjjal tüntette ki.

× A legkisebb lovak Pamir vidékén tenyésznek, a párisi «Nouveau Cirque» című lovardában közelebb egy huszonhat és fél kü-

velyk nagyságu lovat mutattak be, mely szintén Parmirból került Franciaországba.

× Hol iszzák a legtöbb sört? Eddig München és Berlin versenget azért a dícsőségért, hogy ott iszzák a legtöbb sört. Mint a berlini lapok írják, az 1900—1901-iki sör szezonban Berlin lett a győztes, ahol egy év alatt 4,135,898 hektoliter sör fogyott el; ebből minden berlini lakosra 209 liter esik; ami éppen elég egy esztendőre, ha elgocdoljuk, hogy a cseccemők és kis gyermekek, valamint a nők aránylag sokkal kevesebbet ittak s így 209 liternél jóval több eset egy egy felnőtt berlini polgárra.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

I r t a: **Vitkay Zoltán.**

— Második kötet. —

62

VII.

A hullám-ágyban.

Amanda felismerte veszélyes ellenét s kétségbeesésében futni kezdett a folyó felé. — Fogják meg, fogják meg, elszökött tőlem! — kiáltozott Szattyánné a parton levő halászsoknak.

Ezeknek tetszett a komédia s utána iramodtak a szép szókevénynek.

Amanda belátta, hogy nincs menekülés. — En istenem, segíts! — kiáltott fel s birtelen elhatározással bevetette magát a folyóba.

A hullámok összezsaptak felette a bár azonnal keresésére indultak, nem találhatták meg.

— Ezer forint kárt tett nekem a bestelelek! — kiáltozta. — Keressék meg, ha mindjárt a holttestét is.

A kutatás azonban mitsem használt. Amandát elrejtette a folyóvíz hideg hullám-ágya.

VIII.

Megtalálva.

Csontos Mihály uram ott lakott közel Szegedhez egy kis tiszaparti kunyhóban.

Hajdanában a városi jómódu földművesei egyike volt, de a sok csapás kiforgatta minden vagyonából.

A Tisza sok kárt tett neki s most is azon akarta bevenni kárát.

Midőn mindenéből kipusztult, megvásárolt egy telekhelyet távolabb a várostól s kis kunyhót épített reá.

Itt lakott aztán feleségével, meg a legényfiával, ki felette ügyes halász volt.

Nem is volt a vén Csontosnak panasz a Tiszára. Böven adta ez a halat s a jó ember házánál soha nem szűkölt meg a kenyér, sőt krajezár is akadt mindig.

Annyi igaz, hogy nem éltek valamennyi urasan. Csontos Mihály felette kevéssel beelégedett s igyekezett valamit gyűjteni a legényfia számára.

Derék legény is volt az András. Valóságos alföldi typus. Széles vállai, tágas melle nagy erőt árultak el.

Akadt is volna szeretője akárhány a tanyás gazdák leányai között, de ő még nem gondolt nősülésre.

Előbb tul akart esni a katonai kötelesegen.

Aztán meg, — tudja Isten: miért, miért nem? — úgy érezte, hogy szíve hideg a nők iránt.

Sohasem hozta azt hevesebb mozgásba egyetlen leány gyújtó tekintete sem.

Pedig a tanyás gazdák leányai között akadnak ám szeretreméltó nőcselédék.

András azonban meg sem látta őket. Egyetlen örömet abban találta, ha leülhetett a Tiszaparton s merithette hálóját annak szöke vizébe.

Azon nap reggelén is, melyen a szegény Amanda üldözöttől menekülendő, a Tisza hullámai közzé ugrott, Csontos András kora reggel lement a Tiszához merítő hálójával.

Csendes nyugalommal ült le a parton. Elővette makrapipáját, magtömté illatos dohánnyal és rágyújtott.

Azután hálóját lemeríté a vízbe.

Távolabb tőle kavargó örvényben gyüremlettek a Tisza hullámai s a folyó sodra ott csendesült el, hova hálóját leereszté.

A tapasztalt halász jól tudja, hogy ily helyen lehet legtöbb halat fogni.

A háló lemerült a vízbe s fel is jött mindannyiszor bőséges hal adománnyal.

András a parton előre elkészített gödörbe, melyet vízzel mert tele, hányt a fogott halakat.

Talán tizedikszere tette utját hálója a vízbe, midőn meglepő esemény történt vele.

Emelni akarta a hálót kifelé, de ez felmondta a szolgálatot.

— Az ördögbe! Suttogott András. — Most bizonyosan valami tuskóba akadt ez a háló!

Lement a vízhez s megvizsgálta, — de semmi akadályra nem talált.

— Hát mi loli? Vagy talán valami nagy harcsa akadt bele! No lássuk.

Megfeszítette minden erejét s kihuzta a partra a hálót.

Hirtelen odaszaladt, hogy lássa azt a nagy halat.

A mint odaért a vízhez, csaknem kővé mereedt rémületében.

Egy szép nő holttestét vonszolta ki a partra.

A nő semmi életjelt nem adott. Üvegsült szemmel, csukott ajakkal, szótlánul feküdt a parton.

Egyetlen sóhajjal sem árulta el, hogy volna benne élet.

— En Istenem! — kiáltott fel András. — Hol járhat itt ez a szép nő?

Nem sokáig habozott teendőivel. Szaladt fel a konyhába.

(Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

1.) Kertész János és neje veszik Dr. Rotschneck Emülnétől a debreczeni 5062. sz. telekjében. 7086. hrsz. a. foglalt a Batthányi u. 18. sz. házutáni ondódi földet 3100 — koronáért.

2.) Veréb Lajos és neje veszik Vitárius Fándor és nejétől a debreczeni 3207. sz. tjkvben. a + 2-6. sorszámok alatt felvett ajosztású földeket 1200 — koronáért.

3.) Vig Ferencz és neje veszik özv. Csibi Jánosnétől a debreczeni 3024. sz. tjkvben. 5056/b. hrsz. a foglalt 300 □ öl területű ingatlant 1200 — koronáért.

4.) Tokai Ferencz és neje veszik özv. Csibi Jánosnétől a debreczeni 3024. sz. tjkvben. 5056/a. és a debreczeni 536. sz. tjkvben. 5055/a-5. hrszk. a foglalt ingatlanokat 1200 — koronáért.

5.) Gyöngyösi János és neje veszik Huber Ferencz és Társaitól a debreczeni 5458. sz. tjkvben. a l. 7292. hrsz. a. és a debreczeni 5987 sz. tjkvben. a + 7291. hrsz. a. ingatlanokat 6000 — koronáért.

6.) Simon Imre és neje ajándékba kapják Juhász György és nejétől a debreczeni 4750 sz. tjkvben. 2582. és 8146. hrsz. a. és a p. — n. Cserei 159. sz. tjkvben 1034 és 1035 hrsz. a foglalt ingatlanokat.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul	Vonat	Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28 délután
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43 este
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10 este
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45 reggel
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40 este
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34 délután
Debreczen—M.-Sziget			
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08 délután
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48 délelőtt
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50 éjjel
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56 délután
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03 éjjel
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50 este
Debreczen—Szerencs			
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21 délelőtt
Szerencs	4.01 délután	"	7.03 este
Szerencs	6.58 este	"	10.43 éjjel
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24 délelőtt
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56 este
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.31 délután	"	6.18 délután
Debreczen—Tisza-Lök			
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17 délelőtt
H.-Nánásig	4.06 délután	"	7.29 este
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.18 délután

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik	Vonat	Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08 reggel
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00 reggel
Budapest	3.36 délután	Személyvonat	9.15 délelőtt
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55 délután
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05 este
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50 reggel
M.-Sziget—Debreczen			
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42 reggel
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45 reggel
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.— reggel
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47 délután
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35 délelőtt
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39 délután
Szerencs—Debreczen			
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.— reggel
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03 délelőtt
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10 délután
Nagy-Léta—Vértess—Debreczen			
N.-Léta—Vértess	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25 reggel
N.-Léta—Vértess	3.13 délután	"	1.05 délután
Tisza-Lök—Debreczen			
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06 reggel
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35 délután
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30 délután
Füzes-Abony—Debreczen			
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.18 reggel
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35 délelőtt

Könyv- és könyomdai
munkák
a legjutányosabb áron
felvállaltatnak.

Sz.-Fehérvár 1879-ben
ezüstéremre

Kitüntetve: London
1871-ben díszoklevél.

Szegeden 1876-ban
érdeméremmel.

KUTASI IMRE

utóda

könyv- és könyvnyomdája
Debreczen, Csapó-utca 9 sz.

Ajánlja magát mindenféle

könyv- és könyomdai munkák

gyors és pontos elkészítésére. Elvállal: tankönyveket, hírlapokat, folyóiratokat és rovatozott
iveket, ét-, bor- és árlapokat, diszműveket, arany, ezüst és színnyomatban; diszes egybekelési
és látogató jegyeket. Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül,
a legjutányosabb áron eszközöltetnek. — A papir gyári áron számítatik.

Hirdetéseket

a legjutányosam árszámái
tás mellett felvállaltatnak a
„DEBRECZENI HIRLAP”
kiadóhivatalában.

Kutasi Imre utóda
könyv- és könyomdatulajdonos.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.